

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв
Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту
культури і мистецтв

 О. А. Устименко-Косоріч

«31» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фах

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 025 СТН (Скорочений термін навчання)
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність Хорове диригування
(шифр і назва)

освітня-програма/програми бакалавр
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

«31» серпня 2021 р.

Голова Руденко О.Ф.

Розробник: Гавриленко Ю. Д., викладач кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Протокол № 1 від « 27 » серпня _____ 2021 р.

Директор ННі культури і мистецтв О.А.Устименко-Косоріч

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Перший бакалаврський	Обов'язкова (нормативна)			
		Рік підготовки			
		2-й		2-й	
		Семестр			
Загальна кількість годин – 150		3-й		4-й	
		60 год.		90 год.	
		Практичні, семінарські			
		32 год.		32 год.	
		10 год.		6 год.	
		Самостійна робота			
	28 год.		58 год.		
	50 год.		84 год.		
	Консультації				
	-		-		
Вид контролю					
-		залік			
-		залік			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна Фах (хорове диригування) є однією із провідних дисциплін, оскільки пов'язана з актуалізацією комплексу спеціальних знань і вмінь, до яких входять: гра хорових партитур, спів хорових партитур, аналітичний розбір твору, засвоєння різноманітного вокально-хорового репертуару, формування виразної мимічно-мануальної техніки, як єдиного можливого засобу спілкування з хоровим колективом у творчому процесі вивчення і виконання твору.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни Фах (хорове диригування) забезпечує оволодіння інтегральними, загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми 025 Музичне мистецтво: ПК – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов; ЗК 1 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 2 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 4 – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 7 – здатність бути критичним і самокритичним; ЗК 8 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 9 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК 11 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; ЗК 12 – здатність працювати автономно; ЗК 16 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ФК 1 – здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; ФК 2 – здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; ФК 3 – здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва; ФК 6 – здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності; ФК 9 – здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; ФК 11 – здатність

оперувати професійною термінологією; ФК 16 – здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури; ФК 17 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності; ФК 18 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці; ФК 19 – здатність інтегрувати професійні знання, уміння і навички та використовувати їх у процесі виконавської інтерпретації музичних творів відповідно до їх стильових особливостей; ФК 20 – здатність ефективно використовувати музично-технічні засоби у педагогічній та виконавській діяльності.

Мета навчальної дисципліни: прищепити студентам необхідні диригентсько-хорові уміння і навички для організації та проведення вокально-хорової роботи.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Опановувати дисципліну Фах (хорове диригування) спеціальності 025 Музичне мистецтво можуть студенти різного рівня.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною Фах (хорове диригування) передбачають оволодіння та розширення професійного понятійного апарату, вмінь та навичок, які дозволяють ефективно працювати з колективом.

На заняттях з хорового диригування формується та удосконалюється не лише необхідний комплекс диригентських жестів, але здійснюється психологічна підготовка студента до спілкування з колективом. Під час занять з хорового диригування студент формується як музикант, навчається самостійно приймати творчі рішення, виявляє здатність до формування власної виконавської концепції творів, що вивчаються.

Результатом навчання за дисципліною є сформовані такі програмні результати навчання:

<p>Знання: техніки диригування, володіння інструментом (голосом).</p> <p>Уміння: використовувати набуті знання від час виконавської діяльності.</p> <p>Комунікація: використання артистизму та виконавської майстерності для спілкування з колективом під час виступу.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.</p>
<p>Знання: різних методик виконавської діяльності.</p> <p>Уміння: вибирати та використовувати методики під час виконання.</p> <p>Комунікація: використання набутих знань під час комунікації диригента з колективом.</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p>
<p>Знання: особливостей стилів, жанрів, певної доби, до якої належать музичні твори, особливостей здійснення виконавських та музикознавчих інтерпретацій.</p> <p>Уміння: використовувати набуті знання для створення художньої інтерпретації, створювати та продукувати особисту інтерпретаційну версію музичного твору.</p> <p>Комунікація: взаємодія диригента з колективом за допомогою мануальної техніки.</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p>
<p>Знання: особливостей здійснення виконавських та музикознавчих інтерпретацій.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння музично-аналітичними навичками у процесі створення інтерпретаційних версій музичних творів.</p>	<p>ПРН 8</p>	<p>Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p>
<p>Знання: специфічної термінології та основних понять і категорій музичного мистецтва.</p> <p>Уміння: розкривати зміст понять і категорій музичного мистецтва в контексті його історичного становлення.</p> <p>Комунікація: використання термінології під час комунікації диригента з колективом.</p>	<p>ПРН 12</p>	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>
<p>Знання: особливостей використання технічних засобів під час сценічного виконання.</p> <p>Уміння: використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів для посилення художньо-технічного рівня власного виконавства.</p>	<p>ПРН 18</p>	<p>Використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів з метою поглиблення їх художньо-технічного змісту.</p>

<p>Знання: методики організації та проведення репетиційного процесу.</p> <p>Уміння: самостійно здійснювати та організовувати репетиційну роботу для підготовки концертних номерів.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація зі звукорежисером, концертмейстером, колегами.</p>	ПРН 19	Організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.
<p>Знання: української та англійської мов, особливостей професійного спілкування.</p> <p>Комунікація: використання набутих знань для усного та письмового спілкування.</p>	ПРН 21	Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.
<p>Знання: методики організації та проведення репетиційного процесу.</p> <p>Уміння: самостійно здійснювати та організовувати репетиційну роботу для підготовки концертних номерів.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація зі звукорежисером, концертмейстером, колегами.</p>	ПРН 24	Здатність здійснення самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності у професійній діяльності.
<p>Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості.</p> <p>Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами музичного мистецтва.</p> <p>Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами.</p>	ПРН 25	Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Специфіка опанування диригентською майстерністю передбачає обов'язкове цілісне виконання музичних творів. Рівень виконавської підготовки оцінюється за такими критеріями: знання партитури, постановка диригентського апарату; технічна досконалість диригування, засвоєння диригентських схем і позицій, вміння диригувати в різних темпах; володіння штриховими засобами; вміння визначити характер та образно-емоційного зміст твору; вміння здійснити аналіз фактури і форми; опанування засобів диригентської виразності; майстерність диригування колективом; стильова та жанрова відповідність твору; артистизм та творча індивідуальність виконавця.

Шкала оцінювання (по семестрова)

«Відмінно»	50 балів	Якісна виконавська інтерпретація вокально-хорових творів, систематична, результативна, цілеспрямована робота студента над інтерпретацією диригентсько-хорових творів та розвитком диригентсько-виконавської майстерності.
«Добре»	40 балів	Хороша, але недостатньо систематична чи результативна робота студента, наявність певних недоліків у диригентському виконанні.
«Задовільно»	30 балів	Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні диригентсько-хоровими знаннями, вміннями, навичками, наявність досить суттєвих недоліків у диригентсько-хоровій підготовці.
«Незадовільно»	0 балів	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, низький рівень розвитку музичного слуху, слабкий слуховий контроль, слабкий рівень музичного мислення, пам'яті, низький рівень розвитку диригентсько-хорових знань, умінь, навичок, про що свідчить недбалість виконавської інтерпретації вокально-хорових творів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS за навчальний рік

A	90-100 (відмінно)	Якісна виконавська інтерпретація вокально-хорових творів, систематична, результативна, цілеспрямована робота студента над інтерпретацією диригентсько-хорових творів та розвитком диригентсько-виконавської майстерності.
B	85-88 (дуже добре)	Хороша, але недостатньо систематична чи результативна робота студента, наявність певних недоліків у диригентському виконанні.
C	75-84 (добре)	

D	70-74 (задовільно)	Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні диригентсько-хоровими знаннями, уміннями, навичками, наявність досить суттєвих недоліків у диригентсько-хоровій підготовці.
E	60-69 (достатньо)	
FX	35-69 «незадовільно»	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, низький рівень розвитку музикального слуху, слабкий слуховий контроль, слабкий рівень музичного мислення, пам'яті, низький рівень розвитку диригентсько-хорових знань, умінь, навичок, про що свідчить недбалість виконавської інтерпретації вокально-хорових творів.

Розподіл балів (залік)

Поточний контроль									Разом	Сума
Розділ 1				Розділ 2						
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	80	100
Поточний контроль										
10	10	10	10	10	10	10	5	5		
Контроль самостійної роботи									20	
3	2	2	3	2	2	3	2	1		

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: результати самостійної роботи, виконаних практичних завдань, виконання тестових завдань, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Диригентська постава та вивчення диригентських схем.

Розділ 2. Удосконалення диригентської техніки як передумова успішної роботи з виконавським колективом.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Диригентська постава та вивчення диригентських схем.

Тема 1.1. Диригентська постава. Поняття ауфтакту. Зняття звучання.

Музично-теоретичний аналіз музичного твору.

- Диригентська постава: будова, постановка.
- Усвідомлення зручної позиції рук. Відпрацювання природної форми кисті.
- Вивчення ауфтактів до різних долей. Відпрацювання вступів та знятть.
- Механізми рухливості: рівномірний, дугоподібний, прямолінійний прискорений до точки. Розвиток кистьової техніки.
- Різноманітні диригентські позиції.
- Значення музично-теоретичного аналізу твору. Його особливості.

Тема 1.2. Розвиток музичного слуху. Формування музично-слухової уяви.

- Розвиток музичного слуху: інтонаційного, вокального, метро-ритмічного, гармонічного, внутрішнього тощо.
- Формування музично-слухової уяви творів, що вивчаються: гра хорових партитур, спів хорових партій.
- Опора диригентських рухів на слухове відчуття.
- Основні складові музично-теоретичного аналізу.
- Користування камертоном, зокрема у виконанні а капельних творів.
- Визначення стилю твору.

Тема 1.3. Вивчення диригентських схем.

- Диригентські схеми у 3-, 4-, 2-дольному розмірах.
- Ауфтакт початковий, міждольовий.
- Прийоми вступу з різних долей та зняття на початок долі.
- Тактування.
- Відпрацювання вивченого матеріалу на вправах та хорових творах.
- Ознайомлення з теоретичним аналізом.

Тема 1.4. Відпрацювання штрихів legato, non legato, staccato, marcato.

- Вивчення диригентської схеми на legato, non legato, staccato, marcato.

- Робота над агогікою, фразуванням, динамікою партитури.
- Відпрацювання вивчених штрихів на вправах та творі.
- Визначення образно-емоційного змісту твору.

Розділ 2. Удосконалення диригентської техніки як передумова успішної роботи з виконавським колективом.

Тема 2.1. Формування навичок керування динамікою.

- Динаміка у диригуванні. Залежність м'язової активності диригентського апарату від динамічних відтінків.
- Роль корпусу у відбитті прагнень диригента стосовно динаміки.
- Аналіз динаміки у творі, який диригується.
- Формування навичок відтворення постійної динаміки: *F*, *p*, *mf*, *mp*.
- Насиченість рухів м'язовою енергією. Динамічні нюанси *crescendo*, *diminuendo*.
- Виконання динамічних показників *ff*, *pp*.
- Накопичення досвіду елементарного формування фрази: кульмінація, агогіка, фермата, що знімається і не знімається.
- Робота над виконавськими труднощами.

Тема 2.2. Темпи в диригуванні.

- Основні темпи в диригуванні.
- Освоєння повільного, помірного та швидкого темпів.
- Диригування творів у різних темпах.
- Визначення характеру твору.

Тема 2.3. Формування розбіжності функцій рук.

- Формування розбіжності функцій рук на творах мішаної фактури.
- Вільне володіння самостійністю функцій рук у творах мішаної фактури.
- Вільне володіння самостійністю функцій рук у творах поліфонічної фактури.
- Почергова зміна функцій рук.
- Досягнення синхронності у здійсненні самостійних функцій рук.

Тема 2.4. Вивчення складних розмірів.

- Вивчення складного шестидольного розміру «на 6» і «на 2» в залежності від темпу.
- Alla breve.
- Елементарне чергування простих і складних розмірів.
- Вивчення фермат (що знімаються; не знімаються, на паузі, на такті).

Тема 2.5. Вдосконалення навичок.

- Вдосконалення навичок і поглиблення знань з усіх тем за 2 роки навчання.

7.2 Структура навчальної дисципліни

Курс	Семестр	Назви розділів і тем	Кількість годин											
			Денна форма						Заочна форма					
			у тому числі						у тому числі					
			Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
		Розділ 1. Диригентська постава та вивчення диригентських схем.												
2	1	Тема 1.1. Диригентська постава. Поняття афтакту. Зняття звучання. Музично-теоретичний аналіз музичного твору.			8			7			4			14
		Тема 1.2. Розвиток музичного слуху. Формування музично-слухової уяви.			8			7			2			14
		Тема 1.3. Вивчення диригентських схем.			8			7			2			15
		Тема 1.4. Відпрацювання штрихів legato, non legato, staccato, marcato.			8			7			2			15
2	2	Розділ 2. Удосконалення диригентської техніки як передумова успішної роботи з виконавським колективом.												
		Тема 2.1. Формування навичок керування динамікою.			6			11			1			16
		Тема 2.2. Темпи в диригуванні.			6			11			1			17
		Тема 2.3. Формування розбіжності функцій рук.			6			11			1			17

		Тема 2.4. Вивчення складних розмірів.			7			12			1			17
		Тема 2.5 Вдосконалення навичок.			7			13			2			17

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна	Заочна
Тема 1. Диригентська постава. Поняття ауфтакту. Зняття звучання. Музично-теоретичний аналіз музичного твору.	8	4
Тема 2. Розвиток музичного слуху. Формування музично-слухової уяви.	8	2
Тема 3. Вивчення диригентських схем.	8	2
Тема 4. Відпрацювання штрихів legato, non legato, staccato, marcato.	8	2
Тема 5. Формування навичок керування динамікою.	6	1
Тема 6. Темпи в диригуванні.	6	1
Тема 7. Формування розбіжності функцій рук.	6	1
Тема 8. Вивчення складних розмірів.	7	1
Тема 9. Вдосконалення навичок.	7	2

Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	Денна	Заочна
1 курс		
Тема 1. Диригентська постава. Поняття ауфтакту. Зняття звучання. Музично-теоретичний аналіз музичного твору.	7	14
Тема 2. Розвиток музичного слуху. Формування музично-слухової уяви.	7	14
Тема 3. Вивчення диригентських схем.	7	15
Тема 4. Відпрацювання штрихів legato, non legato, staccato, marcato.	7	15
Тема 5. Формування навичок керування динамікою.	11	16
Тема 6. Темпи в диригуванні.	11	17
Тема 7. Формування розбіжності функцій рук.	11	17
Тема 8. Вивчення складних розмірів.	12	17
Тема 9. Вдосконалення навичок.	13	17

Вимоги до підсумкового контролю

– **поточна перевірка** якості виконання студентом вокально-хорового твору на індивідуальних аудиторних, індивідуальних, практичні, індивідуальних заняттях:

а) гра хорової партитури а caprella, спів хорових партій, акордів;

б) гра та диригування вокально-хорового твору з метою перевірки знання студентом тексту твору;

в) диригування твору (розмежування функцій рук);

г) виконання прошарків складної фактури хорового твору з метою визначення вірного слухового контролю викладачем;

е) підготовка анотації визначеного хорового твору згідно програмних вимог;

д) колоквиум, показати будь-який диригентський прийом із вивчених згідно програмних вимог;

– **поточний контроль:** виконання студентом вокально-хорових творів, що вивчались протягом семестру, диригування з дотриманням темпу, нюансів, штрихів, агогічних відхилень;

– **підсумковий контроль:** концертне виконання програми з хорового диригування на заліку, екзамені, конкурсі диригентської майстерності; музично-просвітницька діяльність в університеті, у загальноосвітніх та музичних школах, педагогічних коледжах тощо.

Методичне забезпечення

– **метод розв'язання** різних за ступенем складності навчальних завдань (дозволяє формувати у студентів систему знань, практичних навичок та умінь; активізує їхню навчальну діяльність);

– **метод ілюстрування** (удосконалення викладачем елементів показу вірного виконання тих чи інших елементів диригентсько-хорової техніки, звукоутворення приспіву);

– **репродуктивний метод** (відтворення студентами диригентсько-хорових, технічно-виконавських прийомів, продемонстрованих викладачем; відтворення авторського темпу, динаміки, агогічних відхилень);

– **метод педагогічного моделювання** (дозволяє синтезувати знання з різних фахових дисциплін у процесі вирішення диригентсько-виконавських та музично-педагогічних завдань);

– **метод педагогічного аналізу** (формує педагогічне мислення студентів у конкретних педагогічних ситуаціях засобом аналізу власних дій);

– **метод ескізної роботи над твором** (дозволяє розширити навчальний вокально-хоровий репертуар з метою його застосування у подальшій педагогічній діяльності).

8. Рекомендована література:

1. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Л.Усов. Вып. 14. –М.: Музыка, 1966.
2. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Э.Леонов. Вып. 22. – М.: Музыка, 1967.
3. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Б.Тевлин. Вып. 27. – М.: Музыка, 1967.
4. Карпенко Є.В. Співає жіночий хор. Хрестоматія з хорового класу для студентів факультетів мистецтв педагогічних навчальних закладів. Хори без супроводу / Є. В. Карпенко. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка 2015. – 124 с.
5. Карпенко Є.В. Хорові обробки пісень Сумщини для академічного хору. – Суми, 2000.
6. Курс чтения хоровых партитур. Сост. И.Полтавцев, М.Светозаров. Ч.1. – М.: Музыка, 1962.
7. Курс чтения хоровых партитур. Сост. И.Полтавцев, М.Светозаров. Ч.1. – М.: Музыка, 1963.
8. Лисенко М.В. Вибрані хорові твори. – К.: Мистецтво, 1962.
9. Леонтович М. Хорові твори. Упор. М.Гордійчук. – К.: Музична Україна, 1970.
10. Майборода Г. Хорові твори. – К.: Музична Україна, 1975.
11. Песни для детского хора. Сост. В.Соколов. Вып. 13. – М.: Музыка, 1977.
12. Ревуцкий Л. Избранные хоры и песни. – М.: Музыка, 1967.

13. Свято хору. Упор. Е.Віноградова. Вип.. 1. – К.: Музична Україна, 1981.
14. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1 / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2013. – 270 с. Гриф МОН.
15. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 1. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
16. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 2. (укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
17. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 3. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
18. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 4. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
19. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 5. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
20. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 1 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 226 с. 9,4 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).

21. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 2 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с. 12 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
22. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 3 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 561 с. 23,3 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
23. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1. – 2-е видання доповнене / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2015. – 270 с. Гриф МОН.
24. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 1.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
25. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 2. –2-е видання доповнене (укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
26. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 3. – 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
27. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 4.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
28. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 5. – 2-е видання

- доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
29. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 1 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 226 с. 9,4 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
30. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 2 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с. 12 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
31. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 3 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 561 с. 23,3 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
32. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 4 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2016. – 550 с. 23,3 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
33. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1. – Друге видання / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2015. – 270 с. Гриф МОН.
34. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 1.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
35. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 2. –2-е видання доповнене (укладач Н.В.Стефіна). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).

36. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 3. – 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
37. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 4.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
38. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 5. – 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
39. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1. – 2-е видання, доповнене / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2015. – 270 с. Гриф МОН.
40. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 1. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 2-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2015. - 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
41. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 2. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 2-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2015. - 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
42. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 3. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 2-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2015. - 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
43. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 4. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 2-е видання, доповнене / Н. В.

- Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2015. - 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
44. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 5. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 2-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2015. - 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
45. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск 1. – 3-е видання, доповнене / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2016. – 270 с. Гриф МОН.
46. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 1. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
47. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 2. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
48. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 3. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
49. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 4. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
50. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 5. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-е видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).

51. Стеценко К. Вибрані хорові твори. – К. : Музична Україна, 1967.
52. Хрестоматія по дирижуванню хором. Сост. А.Красотина, К.Рюмина, Ю.Левит. Вып. 1.– М.: Музыка, 1970.
53. Хрестоматія по дирижуванню хором. Сост. А.Красотина, К.Рюмина, Ю.Левит. Вып. 2.– М.: Музыка, 1980..
54. Хоры зарубежных композиторов-классиков. Сост. Е. Гембицкая .– М. : Музыка, 1974.
55. Школа хорового пения. Сост. В.Соколов, В.Попов, Л.Абелян. – М. : Музыка, 1978.

Допоміжна вокально-хорова література:

1. Зарубежная хоровая литература. Вып.2. – М.: Музыка, 1966.
2. Детский хор. Сост. И.Марисова. Вып 3. – М.: Музыка, 1984.
3. Детский хор. Сост. И.Марисова. Вып 39 – М.: Музыка, 1990.
4. Карпенко Є.В. Дитячі пісні. – Суми: обласне об'єднання Національної Всеукраїнської музичної спілки, 2003.
5. Карпенко Є.В. Мої друзі. – Суми, 1998.
6. Карпенко Є.В. Писанка. Опера-казка для дітей. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2009.
7. Карпенко Є.В. Казка про рогату кішку. Опера-казка для дітей. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2012.
8. Карпенко Є.В. Навчайте мене музиці. Пісні для дітей. – Суми: МК ВВП «Мрія», 1992.
9. Карпенко Є.В. Осіння казка (пісні для дітей на вірші українських поетів). – Суми: обласне відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки, 2005.
10. Композиторы-классики детям. Сост. Г.Струве. – М.: Музыка, 1986.
11. Піснею славимо Вітчизну свою. – К.: Музична Україна, 1972.
12. Песни для детского хора. Сост. В.Соколов. Вып 16. – М.: Музыка, 1988.
13. Попов В., Тыхеева Л. Школа хорового пения. – М.: Музыка, 1986.

14. Репертуар детского хорового коллектива. – М.: Музыка, 1990.
15. Співає хор молодших класів. Упоряд. І.Зеленицька. – К.: Музична Україна, 1976.
16. Хоровая миниатюра. Сост. П.Левандо. Вып 10. – М.: Музыка, 1985.
17. Хорові твори українських радянських композиторів. Вип.. 5. – К., 1970.

Рекомендована науково-методична література:

1. Алявдін Г. Основи техніки диригування. 1988.
2. Багриновський М. Диригентська техніка рук. 1955.
3. Ержемский Г. Психология дирижирования. М.: Музыка, 1988. 80 с.
4. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера. М. : Музыка. 1973. 78 с
5. Иванов-Радкевич А. Посібник для починаючих диригентів. 1977.
6. Колесса М. Основи техніки диригування. 1981.
7. Коломоець О Хорознавство. К.: Либідь, 2001. 167 с.
8. Краснощёков В. Вопросы хороведения. М. 1969. 200 с.
9. Маркевич И. Искусство дирижирования в наше время. М. 1970. Вып. 5. С. 114-117.
10. Мусін І. Техніка диригування. 1967.
11. Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. К.: Музична Україна. 1986. 96 с.
12. Маталаєв Л. Основи диригентської техніки. 2005.
13. Ольхов К. Теоретичні основи диригентської техніки. 1987.
14. Ольхов К. О дирижерском жесте и его элементах. Л.: Хоровое искусство. 1967. С. 42-75
15. Канерштейн М. Питання диригентської майстерності. К.: Музична Україна. 1980. 284 с.
16. Пігров К. Керування хором. К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР. 1962. 202 с.
17. Разумний І. Посібник з диригування. К.: Музична Україна. 1968. 120 с.
18. Римский-Корсаков Н. Теория и практика (и) обязательная теория музыки в

русской консерватории. / Полн. собр. соч. Литературные произведения и переписка. М. 1963. Т. 2. 204 с.

19. Смирнова Т.А. Хорознавство. Харків: СДПУ. 2000. 180 с.
20. Соколов В. Работа с хором. М.: Музыка. 1983. 192 с.
21. Стулова Г. Хоровой класс. М.: Просвещение. 1988. 126 с.
22. Свечков Д. Основні елементи диригентської техніки. 1966.
23. Чесноков П. Хор и управление им. М.: Государственное музыкальное издательство. 1961. 240 с.
24. Шамина Л. Работа с самодеятельным хоровым коллективом. М.: Музыка, 1983. 176 с.
25. Шерхен Г. Дирижерское исполнительство: Практика. История. Эстетика. М. 1975. 631 с.

6.4. Рекомендована базова вокально-хорова література:

56. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Л.Усов. Вып. 14. – М.: Музыка, 1966.
57. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Э.Леонов. Вып. 22. – М.: Музыка, 1967.
58. Библиотека хормейстера. Сост. ав. Б.Тевлин. Вып. 27. – М.: Музыка, 1967.
59. Карпенко Є.В. Співає жіночий хор. Хрестоматія з хорового класу для студентів факультетів мистецтв педагогічних навчальних закладів. Хори без супроводу / Є. В. Карпенко. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка 2015. – 124 с.
60. Карпенко Є.В. Хорові обробки пісень Сумщини для академічного хору. – Суми, 2000.
61. Курс чтения хоровых партитур. Сост. И.Полтавцев, М.Светозаров. Ч.1. – М.: Музыка, 1962.
62. Курс чтения хоровых партитур. Сост. И.Полтавцев, М.Светозаров. Ч.1. – М.: Музыка, 1963.
63. Лисенко М.В. Вибрані хорові твори. – К.: Мистецтво, 1962.
64. Леонтович М. Хорові твори. Упор. М.Гордійчук. – К.: Музична Україна, 1970.
65. Майборода Г. Хорові твори. – К.: Музична Україна, 1975.
66. Песни для детского хора. Сост. В.Соколов. Вып. 13. – М.: Музыка, 1977.
67. Ревуцкий Л. Избранные хоры и песни. – М.: Музыка, 1967.
68. Свято хору. Упор. Е.Віноградова. Вип.. 1. – К.: Музична Україна, 1981.
69. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1 / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2013. – 270 с. Гриф МОН.
70. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 1. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
71. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 2. (укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
72. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 3. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
73. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 4. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
74. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 5. (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).

75. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 1 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 226 с. 9,4 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
76. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 2 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с. 12 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
77. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск III (у шести частинах). Частина 3 / Укладач Н.В.Стефіна. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 561 с. 23,3 д/а Гриф університету (протокол №11 від 27 квітня 2015 року).
78. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: випуск 1. – 2-е видання доповнене / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2015. – 270 с. Гриф МОН.
79. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 1.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
80. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 2. –2-е видання доповнене (укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
81. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 3. – 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
82. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 4.– 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
83. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів, випуск II. Частина 5. – 2-е видання доповнене (Укладач Н.В.Стефіна). – Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 – 5133 від 08.04.2014 року).
84. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск 1. – 3-е видання,

- доповнене / Упорядник Стефіна Н.В. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2016. – 270 с. Гриф МОН.
85. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 1. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-є видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 152 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
86. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 2. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-є видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 161 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
87. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 3. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-є видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 229 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
88. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 4. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-є видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 286 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
89. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Випуск II. (У п'яти частинах). Частина 5. (Упорядник Н.В. Стефіна): - 3-є видання, доповнене / Н. В. Стефіна. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. - 198 с. Гриф МОН (лист №1/11 - 5133 від 08.04.2014 року).
90. Стеценко К. Вибрані хорові твори. – К. : Музична Україна, 1967.
91. Хрестоматія по дирижуванню хором. Сост. А.Красотина, К.Рюмина, Ю.Левит. Вып. 1.– М.: Музыка, 1970.
92. Хрестоматія по дирижуванню хором. Сост. А.Красотина, К.Рюмина, Ю.Левит. Вып. 2.– М.: Музыка, 1980..
93. Хоры зарубежных композиторов-классиков. Сост. Е. Гембицкая .– М. : Музыка, 1974.
94. Школа хорового пения. Сост. В.Соколов, В.Попов, Л.Абелян. – М. : Музыка, 1978.

6.5. Допоміжна вокально-хорова література:

18. Зарубежная хоровая литература. Вып.2. – М.: Музыка, 1966.
19. Детский хор. Сост. И.Марисова. Вып 3. – М.: Музыка, 1984.
20. Детский хор. Сост. И.Марисова. Вып 39 – М.: Музыка, 1990.
21. Карпенко Є.В. Дитячі пісні. – Суми: обласне об'єднання Національної Всеукраїнської музичної спілки, 2003.

22. Карпенко Є.В. Мої друзі. – Суми, 1998.
23. Карпенко Є.В. Писанка. Опера-казка для дітей. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2009.
24. Карпенко Є.В. Казка про рогату кішку. Опера-казка для дітей. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2012.
25. Карпенко Є.В. Навчайте мене музиці. Пісні для дітей. – Суми: МК ВВП «Мрія», 1992.
26. Карпенко Є.В. Осіння казка (пісні для дітей на вірші українських поетів). – Суми: обласне відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки, 2005.
27. Композитори-класики детям. Сост. Г.Струве. – М.: Музыка, 1986.
28. Піснею славимо Вітчизну свою. – К.: Музична Україна, 1972.
29. Песни для детского хора. Сост. В.Соколов. Вып 16. – М.: Музыка, 1988.
30. Попов В., Тыхеева Л. Школа хорового пения. – М.: Музыка, 1986.
31. Репертуар детского хорового коллектива. – М.: Музыка, 1990.
32. Співає хор молодших класів. Упоряд. І.Зеленицька. – К.: Музична Україна, 1976.
33. Хоровая миниатюра. Сост. П.Левандо. Вып 10. – М.: Музыка, 1985.
34. Хорові твори українських радянських композиторів. Вип.. 5. – К., 1970.

6.6. Рекомендована науково-методична література:

1. Андреева Л.М. Методика преподавания хорового дирижирования. – М., 1969.
2. Анисимов А. Дирижер-хормейстер. – Л.: Музыка, 1976.
3. Асафьев Б.В. О хоровом искусстве. – Л.: Музыка, 1980.
4. Багриновский М.М. Дирижерская техника рук. – М., 1947.
5. Безбородова Л.А. Дирижирование. – М.: Просвещение, 1985.
6. Бернштейн Н.В. О построении движений. – М., 1985.
7. Вуд Г. О дирижировании. – М.: Музгиз, 1958.
8. Гинзбург Л.С. О работе над музыкальным произведением. – М.: Музыка, 1981.
9. Гуренко Е.Г. Исполнительское искусство: методологические проблемы. – Новосибирск, 1985.
10. Дирижерское исполнительство: Практика. История. Эстетика. /Ред.-сост. Л.М.Гинзбург. – М.: Музыка, 1975.
11. Дмитревський Г.С. Хорознавство і керування хором. – К., 1961.
12. Иванов-Радкевич А.П. О воспитании дирижера. – М.: Музыка, 1973.
13. Єгоров О.О. Теорія і практика роботи з хором. – К., 1961.
14. Ержемский Г.Л. Психология дирижирования. – М.: Музыка, 1988.
15. Живов В.Л. Трактовка хорового произведения. – М., 1986.
16. Заболотний І.П., Карпенко Є.В. Диригентські етюди: Навчальний посібник. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2007.

17. Заболотний І.П. Основи хорознавства: Навчальний посібник. – Суми: ВВП «Мрія-1», 2006.
18. Казачков С.А. Дирижерский аппарат и его постановка. – М.: Музыка, 1967.
19. Канн Э. Элементы дирижирования. – Л.: Музыка, 1980.
20. Канерштейн М.М. Вопросы дирижирования. – М.: Музыка, 1985.
21. Карпенко Є.В. Диригентсько-хорова підготовка вчителя музики. – Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, 2001.
22. Колесса М.Ф. Основи техніки диригування. – К.: Музична Україна, 1981.
23. Кондрашин К.П. Мир дирижера. – Л.: Музыка, 1976.
24. Кондрашин К.П. О дирижерском искусстве. – Л.-М.: Советский композитор, 1970.
25. Краснощеков В.И. Вопросы хороведения. – М.: Музыка, 1969.
26. Кречківський А.Ф. Нариси з історії хорового мистецтва України: Навчальний посібник. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2008.
27. Крижанівський С. Вправи для розспівування. – К.: Музична Україна, 1977.
28. Малько Н. Основы техники дирижирования. – М.: Музыка, 1965.
29. Мархлевський А.Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. – К.: Музична Україна, 1986.
30. Маталаев Л.Н. Основы дирижерской техники. – М.: Советский композитор, 1986.
31. Медынь Я.Г. Методика преподавания дирижерско-хоровых дисциплин. – М.: Музыка, 1978.
32. Мусин И.А. Техника дирижирования. – Л.: Музыка, 1967.
33. Мюнш Ш. Я – дирижер. – М.: Музгиз, 1960.
34. Николаенко П.М. Педагогические условия совершенствования вокально-хоровой подготовки учителя музыки. – М., 1981.
35. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники. – Л.: Музыка, 1984.
36. Пігров К. Керування хором. – К.: Мистецтво, 1956.
37. Питання диригентської майстерності. /Упор. М.М.Канерштейн. – К.: Музична Україна, 1980.
38. Поляков О.И. Язык дирижирования. – К.: Музична Україна, 1987.
39. Птица К. Очерки по технике дирижирования хором. – М.: Музгиз, 1948.
40. Работа дирижера над хоровой партитурой. /Сост. П.П. Левандо. – М., 1985.
41. Работа в хоре. /Под ред. Д.Л.Локшина. – М.: Профиздат, 1960.
42. Ратнер С. Элементарные основы дирижерской техники. – Минск, 1961.
43. Рождественский Г.Н. Дирижерская аппликатура. – Л.: Музыка, 1974.
44. Розумний І. Практичний посібник з диригування. – К., 1959.
45. Романовский Н. Хоровой словарь. – Л.: Музыка, 1980.
46. Самарин В.А. Хороведение. – М.: Издательский центр «Академия», 2000.
47. Сивизьянов А.С. Проблема мышечной свободы дирижера хора. – М.: Музыка, 1983.
48. Смирнова Т.А. Хорознавство (історія, теорія, методика). – Харків: ХДПУ, 2000.

- 49.Современные дирижеры. /Сост. Л.Григорьев и Я.Платек. – М.: Советский композитор, 1969.
- 50.Соколов В.Г. Работа с хором. – М., 1983.
- 51.Струве Г. Школьный хор. – М.,
- 52.Стулова Г. Хоровой класс. – М., 1988.
- 53.Чесноков П.Г. Руководство хором. – М.: Музгиз, 1961.
- 54.Шамина Л.В. Работа с самодеятельным хоровым коллективом. – М., 1988.
- 55.Шереметьева Н.М. М.Г Климов – дирижер Ленинградской академической капеллы. – Л.: Музыка, 1983.
- 56.Эстрина Т. Реализация навыков, полученных в классе дирижирования в практической работе с хором. – М.: Просвещение, 1988.
- 57.Юссон Р. Певческий голос. – М., 1974.
- 58.Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – К.: ІЗМН, 1998.
- 59.Юцевич Ю.Є. Музыка. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003.

6.7. Електронні ресурси.

Електронні ресурси, нотні бібліотеки в мережі:

1. <http://videopartitura/ru/cat/hor>
2. <http://svumik.sumy.ua>
3. [http://muskniga/net.ua](http://muskniga.net.ua)
4. <http://hor.by>
5. <http://dam.kharkov.ua>
6. <http://vesid.narod.ry>
7. <http://www.notes.vg.com.ua>
8. <http://www.nlib.org.ua/parts/hor.html>

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни «Хорове диригування».....	3
1.1. Перший курс скорочений термін навчання. Денна форма навчання.....	3
1.2. Другий курс скорочений термін навчання. Денна форма навчання.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Хорове диригування» скорочений термін навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни «Хорове диригування».....	7
3.1. Розподіл навчального часу за розділами та видами занять скорочений термін навчання (СТН) денна форма навчання.....	7
4. Структура навчальної дисципліни «Хорове диригування». Денна форма навчання.....	11
5. Розподіл балів, які отримують студенти.....	13
5.1. Критерії оцінювання.....	13
5.2. Шкала оцінювання.....	13
5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS за навчальний рік. Підсумкова оцінка за рік з хорового диригування.....	14
6. Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Хорове диригування»...	15
6.1. Методичне забезпечення диригентсько – хорової підготовки студента.....	15
6.2. Методи оцінювання якісного рівня диригентсько – хорової підготовки студента	15
6.3. Самостійна робота студентів.....	16
6.4. Рекомендована базова вокально-хорова література.....	16
6.5. Допоміжна вокально-хорова література.....	17
6.6. Рекомендована науково-методична література.....	18
6.7. Ресурси (електронні ресурси, тобто нотні бібліотеки в мережі).....	22